

Ecuatii de gradul I

Aflarea necunoscutei dintr-o ecuație

Metoda BALANȚEI

Imaginează-ți ecuația ca pe o balanță perfectă în echilibru. Semnul **EGAL (=)** este mijlocul.

Ceea ce faci în partea stângă a balanței, ești OBLIGAT să faci și în partea dreaptă a balanței!

Dacă pui o greutate într-o parte a balanței, trebuie să o pui și în cealaltă parte. Dacă scoți o greutate dintr-o parte a balanței, atunci trebuie să o scoți și din cealaltă parte. Altfel, echilibrul dispare.

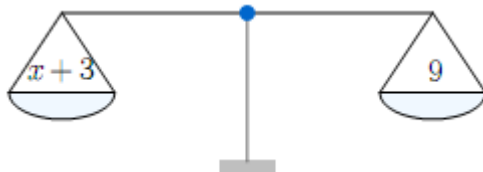
Scopul nostru este să aflăm necunoscuta (să îl „lăsăm” pe x singur). Uneori, un număr este „legat” de necunoscuta x prin operația de adunare „+” sau prin operația de scădere „-”. În acest caz, pentru a afla necunoscuta x folosim operația inversă:

- Dacă lângă necunoscuta x stă un număr „legat” prin operația de **ADUNARE** „+”, atunci folosim operația de **SCĂDERE** „-”.
- Dacă lângă necunoscuta x stă un număr „legat” prin operația de **SCĂDERE** „-”, atunci folosim operația de **ADUNARE** „+”.

Exemplul 1: Când avem adunare

Aflați necunoscuta x din ecuația $x + 3 = 9$.

Pasul 1: Privim ecuația ca pe o balanță, la care în partea stângă este „ $x + 3$ ”, iar în partea dreaptă este „9”.

Pasul 2: Deoarece lângă necunoscuta „ x ” stă numărul „+3”, atunci scădem numărul „3” din ambele părți ale balanței.

$$x + 3 - 3 = 9 - 3$$

Pasul 3: Efectuăm calculele. În partea stângă: „+3 - 3 = 0”, iar în partea dreaptă: „9 - 3 = 6”.

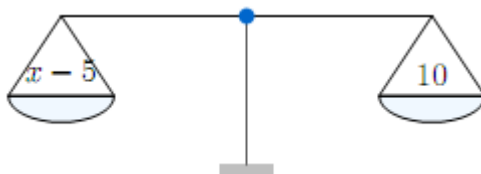

Astfel, obținem $x = 6$.

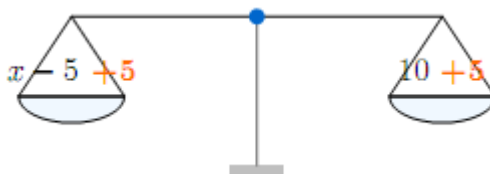
Exemplul 2: Când avem scădere

Aflați necunoscuta x din ecuația $x - 5 = 10$.

Pasul 1: Privim ecuația ca pe o balanță, la care în partea stângă este „ $x - 5$ ”, iar în partea dreaptă este „ 10 ”.

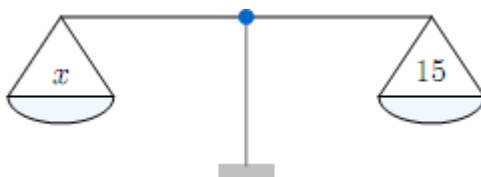

Pasul 2: Deoarece lângă necunoscuta „ x ” stă numărul „ -5 ”, atunci adunăm numărul „ 5 ” din ambele părți ale balanței.

$$x - 5 + 5 = 10 + 5$$

Pasul 3: Efectuăm calculele. În partea stângă - „ $-5 + 5 = 0$ ”, iar în partea dreaptă - „ $10 + 5 = 15$ ”.

Astfel, obținem $x = 15$.

Uneori, necunoscuta x nu are numere adunate sau scăzute, dar are un număr „legat” altfel de el. De exemplu, expresia „ $3x$ ” înseamnă de fapt „ $3 \cdot x$ ” (3 înmulțit cu x), iar expresia „ $\frac{x}{5}$ ” înseamnă de fapt „ $x : 5$ ” (x împărțit la 5). În acest caz, pentru a afla necunoscuta x folosim operația inversă:

- Dacă lângă necunoscuta x stă un număr „legat” prin operația de **ÎNMULȚIRE** „ $\cdot$ ”, atunci folosim operația de **ÎMPĂRȚIRE** „ $:$ ”.
- Dacă lângă necunoscuta x stă un număr „legat” prin operația de **ÎMPĂRȚIRE** „ $:$ ”, atunci folosim operația de **ÎNMULȚIRE** „ $\cdot$ ”.

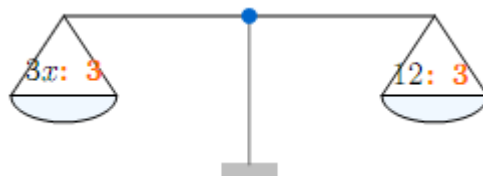
Exemplul 3: Când avem înmulțire

Aflați necunoscuta x din ecuația $3x = 12$.

Pasul 1: Privim ecuația ca pe o balanță, la care în partea stângă este „ $3x$ ”, iar în partea dreaptă este „ 12 ”.

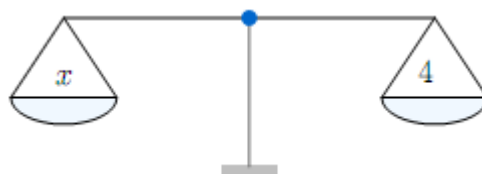

Pasul 2: Deoarece necunoscuta „ x ” este înmulțită cu numărul „ 3 ”, atunci împărțim la „ 3 ” ambele părți ale balanței.

$$3x:3 = 12:3$$

Pasul 3: Efectuăm calculele. În partea stângă - „ $3:3 = 1$ ”, iar în partea dreaptă - „ $12:3 = 4$ ”.

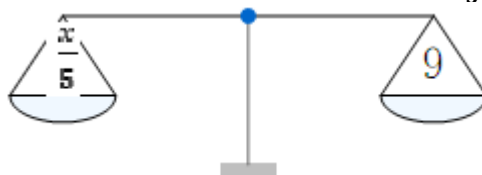

Astfel, obținem $x = 4$.

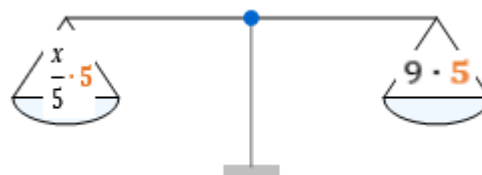
Exemplul 4: Când avem împărțirea

Aflați necunoscuta x din ecuația $\frac{x}{5} = 9$.

Pasul 1: Privim ecuația ca pe o balanță, la care în partea stângă este „ $\frac{x}{5}$ ”, iar în partea dreaptă este „ 9 ”.

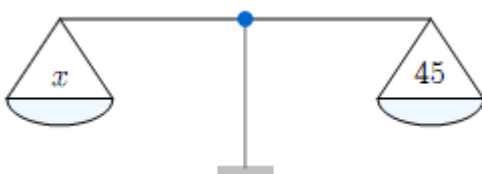

Pasul 2: Deoarece necunoscuta „ x ” este împărțită la numărul „ 5 ”, atunci înmulțim cu „ 5 ” ambele părți ale balanței.

$$\frac{x}{5} \cdot 5 = 9 \cdot 5$$

Pasul 3: Efectuăm calculele. În partea stângă - „ $5 \cdot 5 = 1$ ”, iar în partea dreaptă - „ $9 \cdot 5 = 45$ ”.

Astfel, obținem $x = 45$.

Exerciții pentru antrenament 1

Completează spațiile libere de mai jos:

- a) $x - 2 = 13$, $x - 2 + \square = 13 + \square$, $x = \square$.
- b) $x + 7 = 10$, $x + 7 - \square = 10 - \square$, $x = \square$.
- c) $3 + x = 12$, $3 + x - \square = 12 - \square$, $x = \square$.
- d) $-5 + x = 1$, $-5 + x + \square = 1 + \square$, $x = \square$.
- e) $x + 9 = 4$, $x + 9 - \square = 4 - \square$, $x = \square$.
- f) $x - 12 = -7$, $x - 12 + \square = -7 + \square$, $x = \square$.
- g) $4x = 32$, $4x : \square = 32 : \square$, $x = \square$.
- h) $\frac{x}{7} = 2$, $\frac{x}{7} \cdot \square = 2 \cdot \square$, $x = \square$.
- i) $-5x = 40$, $-5x : \square = 40 : \square$, $x = \square$.
- j) $-\frac{x}{8} = 6$, $-\frac{x}{8} \cdot \square = 6 \cdot \square$, $x = \square$.
- k) $3x = -21$, $3x : \square = -21 : \square$, $x = \square$.
- l) $\frac{x}{11} = -9$, $\frac{x}{11} \cdot \square = -9 \cdot \square$, $x = \square$.
- m) $x - 8 = 20$, $x - 8 \square \square = 20 \square \square$, $x = \square$.
- n) $x + 14 = 8$, $x + 14 \square \square = 8 \square \square$, $x = \square$.
- o) $9x = 72$, $9x \square \square = 72 \square \square$, $x = \square$.
- p) $\frac{x}{4} = 12$, $\frac{x}{4} \square \square = 12 \square \square$, $x = \square$.

Exerciții pentru antrenament 2

Aflați necunoscuta x din ecuațiile de mai jos

a) $x + 4 = 13$;	b) $x + 9 = 2$;	c) $x + 7 = -2$;
d) $x - 2 = 8$;	e) $x - 12 = 0$;	f) $x - 1 = -14$;
g) $7x = 28$;	h) $-8x = 16$;	i) $-2x = -90$;
j) $\frac{x}{3} = 5$;	k) $\frac{x}{12} = -4$;	l) $-\frac{x}{8} = -3$;

În multe cazuri, necunoscuta x are lângă ea atât numere care sunt „legate” prin operația de adunare „+” sau prin operația de scădere „-”, cât și numere care sunt „legate” de ea prin operația de înmulțire „·” sau prin operația de împărțire „:”. În acest caz, pentru a afla necunoscuta x folosim regula de ordine:

Regula de ordine

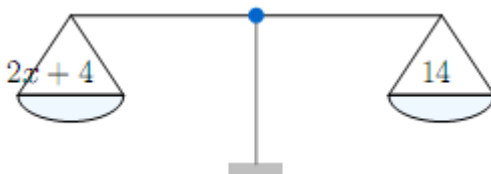
Pasul 1. Mai întâi „scăpăm” în partea stângă de termenii liberi (termenii care sunt „legați” de necunoscuta x prin operația de adunare sau scădere).

Pasul 2. Apoi „scăpăm” în partea stângă de termenii „legați” de necunoscuta x prin operația de înmulțire sau împărțire.

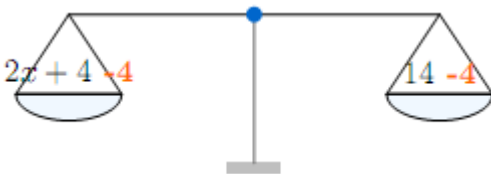
Exemplul 5

Aflați necunoscuta x din ecuația $2x + 4 = 14$.

Pasul 1: Privim ecuația ca pe o balanță, la care în partea stângă este „ $2x + 4$ ”, iar în partea dreaptă este „ 14 ”.

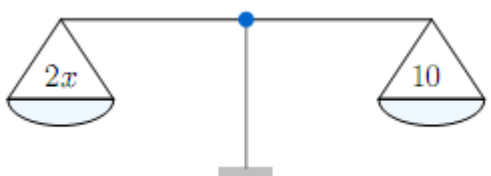

Pasul 2: Mai întâi scăpăm de termenul liber „+4”. Pentru aceasta scădem numărul „4” din ambele părți ale balanței.

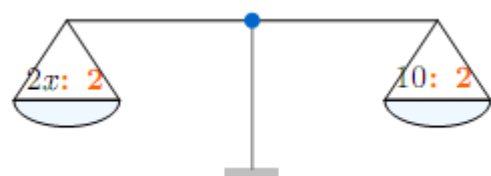

$$2x + 4 - 4 = 14 - 4$$

În rezultat obținem ecuația $2x = 10$.

Pasul 3: Deoarece necunoscuta „ x ” este înmulțită cu numărul „2”, atunci împărțim la „2” ambele părți ale balanței.

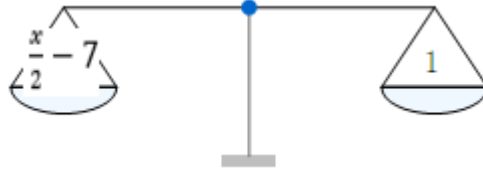
$$2x : 2 = 10 : 2$$

Astfel, obținem $x = 5$.

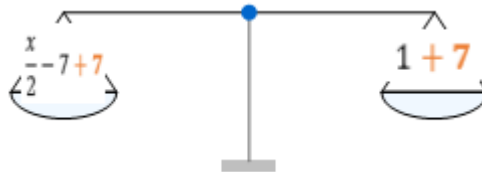
Exemplul 6

Aflați necunoscuta x din ecuația $\frac{x}{2} - 7 = 1$.

Pasul 1: Privim ecuația ca pe o balanță, la care în partea stângă este „ $\frac{x}{2} - 7$ ”, iar în partea dreaptă este „1”.

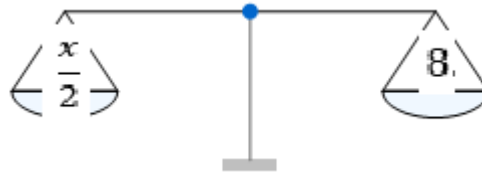

Pasul 2: Mai întâi scăpăm de termenul liber „-7”. Pentru aceasta adunăm numărul „7” la ambele părți ale balanței.

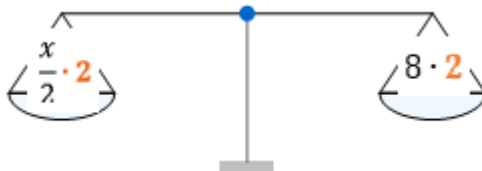

$$\frac{x}{2} - 7 + 7 = 1 + 7$$

În rezultat obținem $\frac{x}{2} = 8$.

Pasul 3: Deoarece necunoscuta „ x ” este împărțită la numărul „2”, atunci înmulțim cu „2” ambele părți ale balanței.

$$\frac{x}{2} \cdot 2 = 8 \cdot 2$$

Astfel, obținem $x = 16$.

Exerciții pentru antrenament 1

Completează spațiile libere de mai jos

a) $3x - 2 = 19$, $3x - 2 + \square = 19 + \square$, $3x = \square$, $\frac{3x}{\square} = \frac{\square}{\square}$, $x = \square$.

b) $6x + 1 = 18$, $6x + 1 - \square = 18 - \square$, $6x = \square$, $\frac{6x}{\square} = \frac{\square}{\square}$, $x = \square$.

c) $5 - 2x = -13$, $5 - 2x - \square = -13 - \square$, $-2x = \square$, $\frac{-2x}{\square} = \frac{\square}{\square}$, $x = \square$.

d) $\frac{x}{5} + 7 = 9$, $\frac{x}{5} + 7 - \square = 9 - \square$, $\frac{x}{5} = \square$, $\frac{x}{5} \cdot \square = \square \cdot \square$, $x = \square$.

e) $\frac{x}{4} - 6 = 0$, $\frac{x}{4} - 6 + \square = 0 + \square$, $\frac{x}{4} = \square$, $\frac{x}{4} \cdot \square = \square \cdot \square$, $x = \square$.

f) $13 - \frac{x}{7} = 10$, $13 - \frac{x}{7} - \square = 10 - \square$, $-\frac{x}{7} = \square$, $-\frac{x}{7} \cdot \square = \square \cdot \square$, $x = \square$.

Exerciții pentru antrenament 2

Aflați necunoscuta x din ecuațiile de mai jos

a) $7x + 5 = 19$;

b) $9x - 1 = 8$;

c) $4x + 11 = 3$;

d) $2 + 11x = 24$;

e) $7 - 3x = 10$;

f) $-4x - 3 = 33$;

g) $\frac{x}{3} - 4 = 1$;

h) $\frac{x}{12} - 1 = 1$;

i) $\frac{x}{4} + 12 = 7$;

j) $9 - \frac{x}{4} = 20$;

k) $8 + \frac{x}{3} = 5$;

l) $-3 - \frac{x}{7} = 6$;

m) $\frac{3x}{2} + 1 = 4$;

n) $\frac{5x}{4} - 3 = 12$;

o) $-\frac{4x}{7} + 7 = -1$;

În multe ecuații, necunoscuta x apare atât în partea stângă a ecuației, cât și în partea dreaptă a acesteia. De exemplu, $3x - 2 = 8 + x$. În aceste tipuri de ecuații, procedăm astfel:

Rezolvarea ecuațiilor de forma $ax + b = cx + d$

Pasul 1. Analizăm semnul termenului care conține necunoscuta x în partea dreaptă a ecuației.

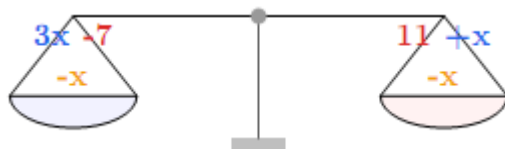
- Dacă acest termen are semnul plus „+” atunci SCĂDEM acest termen atât din partea stângă a ecuației, cât și din partea dreaptă.
- Dacă acest termen are semnul minus „-” atunci ADUNĂM acest termen atât în partea stângă a ecuației, cât și din partea dreaptă.

Pasul 2. Apoi „scăpăm” în partea stângă de termenii „legați” de necunoscuta x prin operația de înmulțire sau împărțire.

Exemplul 7

Aflați necunoscuta x din ecuația $3x - 7 = 11 + x$.

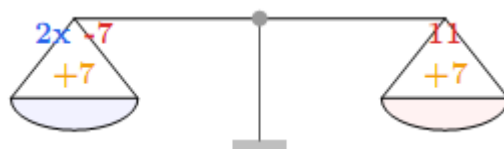
Pasul 1: Observăm că avem un „+ x ” în partea dreaptă a ecuației, de aceea scădem necunoscuta x din ambele părți ale ecuației.

$$3x - 7 - x = 11 + x - x$$

$$2x - 7 = 11$$

Pasul 2: În rezultat obținem ecuația $2x - 7 = 11$. Deoarece în partea stângă a ecuației este numărul „-7”, adunăm în ambele părți ale ecuației numărul „7”.

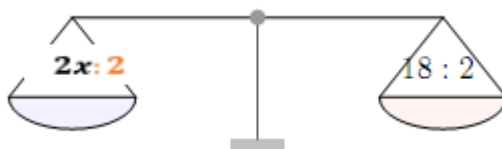

$$2x - 7 + 7 = 11 + 7$$

$$2x = 18$$

În rezultat, obținem ecuația $2x = 18$.

Pasul 3: Deoarece necunoscuta „ x ” este înmulțită cu numărul „2”, atunci împărțim la „2” ambele părți ale balanței.

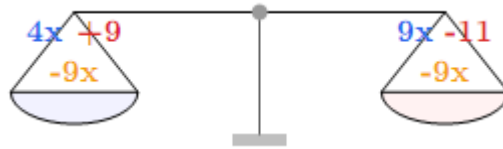
$$2x : 2 = 18 : 2$$

Astfel, obținem $x = 9$.

Exemplul 6

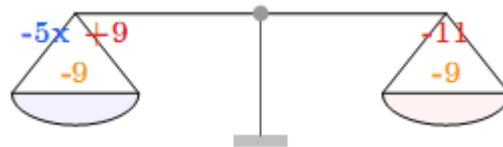
Aflați necunoscuta x din ecuația $4x + 9 = 9x - 11$.

Pasul 1: Observăm că avem un „ $+9x$ ” în partea dreaptă a ecuației, de aceea scădem necunoscuta $9x$ din ambele părți ale ecuației.

$$4x + 9 - 9x = 9x - 11 - 9x$$
$$-5x + 9 = -11$$

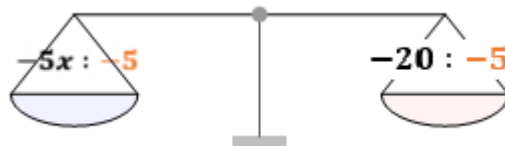
Pasul 2: În rezultat obținem ecuația $-5x + 9 = -11$. Deoarece în partea stângă a ecuației este numărul „ $+9$ ”, scădem din ambele părți ale ecuației numărul „ 9 ”.

$$-5x + 9 - 9 = -11 - 9$$

În rezultat obținem $-5x = -20$.

Pasul 3: Deoarece necunoscuta „ x ” este înmulțită la numărul „ -5 ”, atunci împărțim la „ -5 ” ambele părți ale balanței.

$$-5x : -5 = -20 : -5$$

Astfel, obținem $x = 4$.

Exerciții pentru antrenament 1

Completează spațiile libere de mai jos

a) $7x - 1 = 5 + 4x$, $7x - 1 - \square = 5 + 4x - \square$, $3x - 1 = 5$, $3x - 1 + \square = 5 + \square$
 $3x = \square$, $3x : \square = \square$, $x = \square$.

b) $5x + 8 = 22 - 2x$, $5x + 8 + \square = 22 - 2x + \square$, $7x + 8 - \square = 22 - \square$,
 $7x = \square$, $7x : \square = \square$, $x = \square$.

c) $12 - 6x = 3x + 48$, $12 - 6x - \square = 3x + 48 - \square$, $12 - \square x - \square = 48 - \square$,
 $-\square x : \square = \square : \square$, $x = \square$.

Exerciții pentru antrenament 2

Aflați necunoscuta x din ecuațiile de mai jos

a) $12x + 15 = 19 + 8x$;

b) $9x + 2 = 13 - 2x$;

c) $14x - 10 = 5x - 37$;

d) $7 - 3x = 15 - 5x$;

e) $10 + 6x = 11x - 5$;

f) $2x + 7 = 25 + 11x$;

g) $-2 + 8x = 14 + 12x$;

h) $-3 - 9x = 19 + 2x$;

i) $-7x - 7 = 4x - 7$;

j) $13x - 12 = 10x - 21$;

k) $-3x + 14 = 29 + 12x$;

l) $10x + 2 = 14x - 2$;